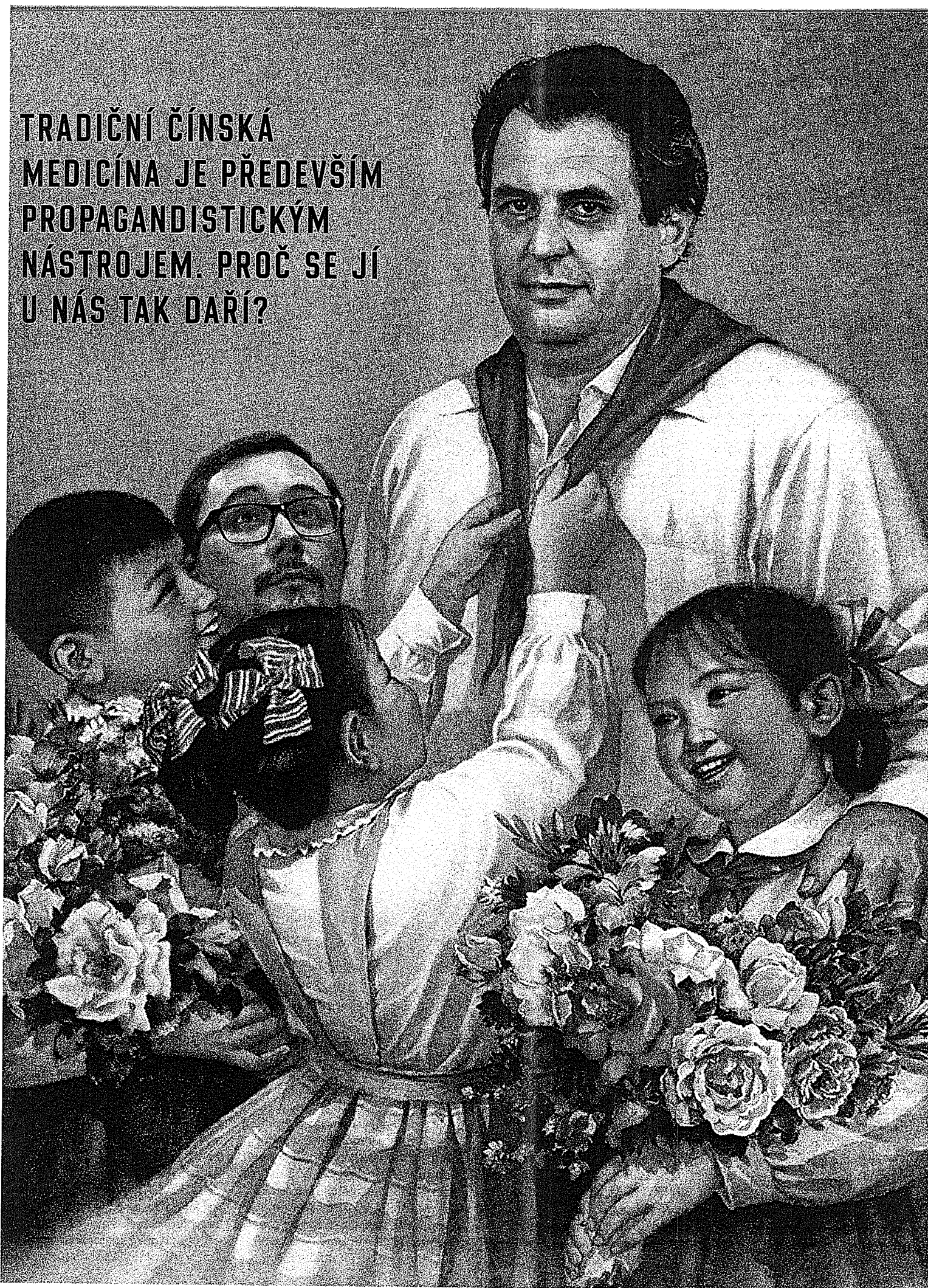

„Čínská medicína je národním pokladem. Musíme ji ochraňovat a rozvíjet,“ prohlásil Velký kormidelník Mao Ce-tung v roce 1954, když v Číně docházely západní léky. Svému osobnímu lékaři se zároveň svěřil: „Ja sám v tradiční čínskou medicínu nevěřím a neléčím se tak.“ ZATO ČEŠI VĚŘÍ TRADIČNÍ ČÍNSKÉ MEDICÍNĚ NATOLIK, ŽE JI LETOS PROSTŘEDNICTVÍM NOVELY ZAKONA O VZDĚLÁVÁNÍ ZDRAVOTNÍKŮ ZAČLENILI DO OFICIÁLNÍHO ZDRAVOTNÍHO SYSTÉMU. JAKO JEDINÍ NA SVĚTĚ.

TEXT: LUCIE TOMANOVÁ
FOTOMONTÁŽ: JAN IGNÁČ RIHA

MAO TRADIČNÍ MEDICÍNA

**TRADIČNÍ ČÍNSKÁ
MEDICÍNA JE PŘEDEVŠÍM
PROPAGANDISTICKÝM
NÁSTROJEM. PROČ SE JÍ
U NÁS TAK DAŘÍ?**

COSI PODIVNÉHO SE DĚJE

už nejen ve Fakultní nemocnici v Hradci Králové, kde vzniká Česko-čínská klinika alternativní medicíny, ale nyní již v celém českém státě. Lidem s blízkými kontakty na významné funkcionáře čínského režimu se podařilo vylobbovat, aby byl v novele zákona o vzdělávání zdravotníků zahrnut *obor terapeut tradiční čínské medicíny a specialista tradiční čínské medicíny*. Čínský léčitel teď bude, na rozdíl od jiných léčitelů, na úrovni paramedika, čili středního zdravotnického personálu.

Dotatek o čínské medicíně prosadil do zákona předseda zdravotního výboru sněmovny Rostislav Vyzula (ANO). Novela, kterou už odhlasoval Senát, teď čeká na podpis prezidenta republiky. Vzhledem k prezidentovým dobrým vztahům s Čínou nelze předpokládat, že by návrh zákona nepodepsal. Předseda společnosti CEFC, která stavbu centra financuje, Jie Tien-ming, muž napojený podle některých zdrojů (*Reportéři ČT*) na čínskou vojenskou rozvědku, je totiž přímo Zemanovým poradcem.

„Já nemám nic proti lidovému léčitelství, ale at se tak děje mimo prostory státní fakultní nemocnice, ať si postaví samostatnou kliniku a nedělají z pacientů a kolegů hlupáky,“ říká mluvčí České lékařské komory MUDr. Michal Sojka. „Ve zdravotnictví chybějí peníze, ruší se operace, zavírají se celá oddělení, protože chybějí lékaři a zdravotní sestry, ale my budeme ze státních peněz přispívat 80 tisíc měsíčně (dalších 80 tisíc doplatí čínská strana, takže výsledný plat dosáhne 160 tisíc korun) na jednoho léčitele odněkud ze Šanghaje, jenž nemá žádné lékařské vzdělání, zato ale nyní získá status zdravotníka! Tohle nemá v žádné jiné zemi obdoby!“

Ano, v USA i v evropských zemích existují kliniky čínské medicíny, ale nikde nemají tito léčitelé status zdravotníků a nikde není čínské léčitelství zahrnuto do státního zdravotního systému. „Jiné státy mají například v rámci zákona o léčitelích oficiální registr. Léčitel tak má licenci a tím pádem nese i trestní odpovědnost za pacienta, což je správné,“ vysvětluje MUDr. Sojka. „Léčitelé pak pomáhají například lidem s chro-

FOTO SOVFOTO / UIG / GETTY IMAGES

Zatímco bosí doktoři aplikovali v roce 1968 na čínském venkově tradiční akupunkturu...

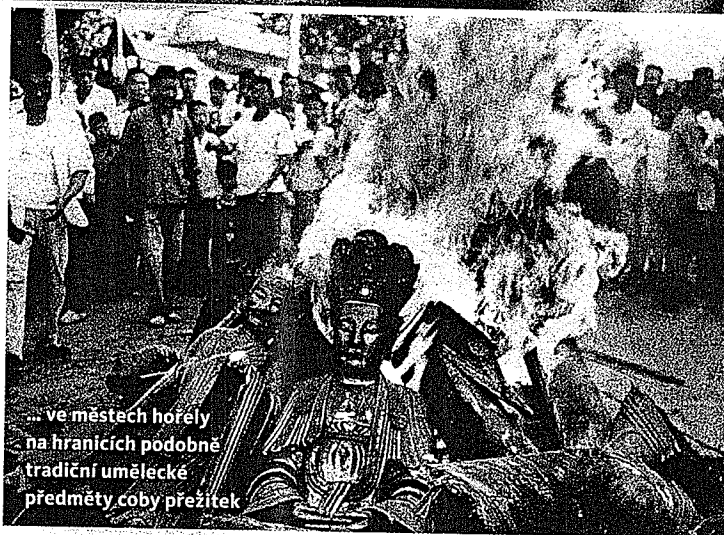

FOTO ARCHIV

...ve městech hořely na hranicích podobné tradiční umělecké předměty, což by přežitky

nickým potíže, ale nebudou tvrdit pacientovi s rakovinou, že ho vyléčí pitím javorového sirupu. To, že bude čínský léčitel, člověk bez medicínského vzdělání, zdravotníkem, považují za absurdní a nespravedlivé. Co pak třeba peruánský šaman? Nebo česká bába kořenářka?“

ČÍNSKÉ LÉČITELSTVÍ, NIKOLI MEDICÍNA

To, co dnes nazýváme tradiční čínskou medicínou, je systém vybraných praktik tradičního lidového léčitelství. Nejde tedy v žád-

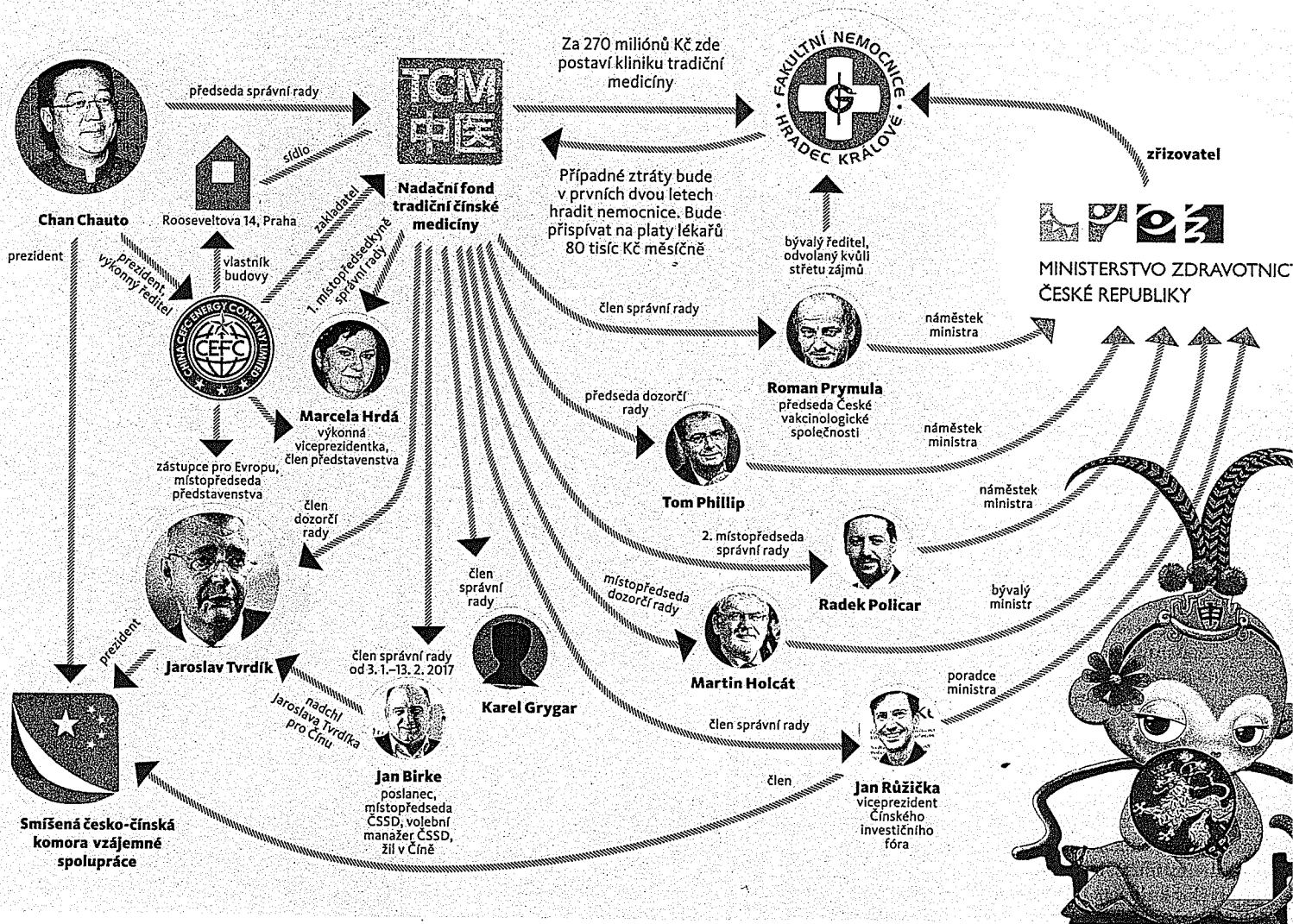
ném případě o medicínu založenou na důkazech a neexistují žádné důvěryhodné studie, které by účinnost léčby prokázaly. Tento dnešní model tradiční čínské medicíny byl vytvořen teprve nedávno, během Velké kulturní revoluce. Nejde tedy o nějaký jednotný tradiční systém, starý tisíce let, jak tvrdí čínská propaganda. „Na druhou stranu jednotlivé léčebné postupy mají dlouhou tradici, i když třeba ne v řádech tisíců let,“ říká sinoložka Olga Lomová. „Léčitelské umění se předávalo z mistra na žáka. Stejně jako v bojových uměních.“

Tyto různé tradiční recepty, léčebné postupy a filozofické představy o světě se v jednotlivých oblastech Číny lišily. Některé měly psanou podobu (nejstarší texty pocházejí z 3. století před naším letopočtem), jiné se předávaly pouze ústně.

Dá se říci, že tradiční léčitelství bylo mixem astrologie, bylinkářství, démonologie, filozofie a teoretických představ o fungování lidského těla, jež byly opřeny pouze o vnější pozorování, protože čínská konfuciánská tradice pitvy i operace zakazovala, tělo nesmělo být porušeno. Pitvy byly v Číně povoleny až v roce 1910.

Významná byla zejména teorie pěti elementů a jin a jang, tedy systém třídění nemocí a orgánů na jinové a jangové a třídění orgánů podle pěti elementů (oheň=srdce, játra=dřevo, země=slezina, voda=ledviny, kov=plíce). Každý orgán měl rovněž svou dráhu a dobu aktivity, což zase souvisí s prouděním energie (čchi) v těle. Energetické dráhy, jež spojují všechny orgány, se nazývají meridiány. Aktivitu jednotlivých drah určují takzvané orgánové hodiny. Potíž je v tom, že orgánové hodiny neodpovídají skutečným cirkadiánním rytům těla, které známe

NADAČNÍ FOND TRADIČNÍ ČÍNSKÉ MEDICÍNY (TCM) ANEB JAK TO V ČR FUNGUJE? SCHÉMA NEZÁVISLÉHO ZPRAVODAJSKÉHO WEBU HLIDACIPES.ORG

z dnešní vědy, a stejně tak orgánové dráhy často dávají do souvislosti nesprávné orgány, a naopak nevidí souvislost tam, kde skutečně je.

Na systému meridiánů, tedy energetických drah, stává rovněž akupunktura. Tato léčebná metoda, využívající zapichování tenkých kovových jehliček do míst, kudy proudí energie, je ve srovnání s ostatními metodami poměrně nová. Původní kostěné jehly, o nichž se zmiňují staré texty z 1. století před naším letopočtem, totiž pravděpodobně sloužily spíše k pouštění žilou a propichování abscesů. Pozdější texty z roku 1600 sice zmiňují zlaté jehly, ty jsou ale silné a slouží k zapichování do lebky.

PACKALOVÉ A PODVODNÍCI
Západní medicína se do Číny dostala v 80. letech 19. století spolu s křesťanskými misionáři. Rozšířila se však až v první polovině

V ambulanci Centra TCM se dosud léčilo více jak 1700 pacientů. Léčba pomocí metod TCM měla podle sdělení Centra pozitivní léčebný efekt u 95 % pacientů, pět % pacientů hodnotilo léčebný efekt pomocí metod TCM jako nulový.

AMBULANCE TCM	
中医门诊	
Lékař	MUDr. František MUSIL, Ph.D.
Lékař	MUDr. Zuzana Dědková
Sestra	Andrea MENCÁKOVÁ
Sestra	Davidka NEMECKOVÁ

20. století. Čínské obyvatelstvo trápily epidemie moru, neštovic, záškrtu, malárie, tuberkulózy a dalších, především parazitárních onemocnění, vůči nimž bylo tradiční lidové léčitelství bezmocné. Situaci zlepšily vakcíny, antibiotika a hygienická opatření.

Koncem 20. let se vláda Národní strany v čele s Čankajškem rozhodla pro podporu západního zdravotnictví. Zlepšení zdravotního stavu čínské populace prostřednictvím moderní zdravotní péče mělo přinést zemi pokrok. Čínské lékařské kliniky mohly co do kvality zdra-

votní péče konkurovat nejlepším zdravotnickým zařízením v Evropě a USA. Bohatě a vzdělané vrstvy se tedy začaly léčit prostřednictvím moderní západní medicíny.

V roce 1923 vystihl kritický pohled vzdělaných městských vrstev na tradiční léčitelství známý spisovatel Lu Sun: „Můj nemocný otec utratil za tradiční čínské lékaře hořentní sumy, ale s jediným výsledkem – přivedl celou rodinu na mizinu. Dodnes si pamatují doktorův výklad a léky, které předepsal, a když to vše porovná se svými dnešními znalostmi, nemohu považovat čínské „lékaře“ – či spíše léčitele – za nic jiného než za packalové nebo podvodníky.“

V roce 1932 byly v Číně necelé tři tisíce „západních“ lékařů, do roku 1949 vzrostl jejich počet nejméně desetinásobně. Lékaři se ovšem soustřeďovali na klinikách ve velkých městech, jako je Peking nebo Šanghaj. Lidé pracující ve městech

FOTO ČTK

B
133

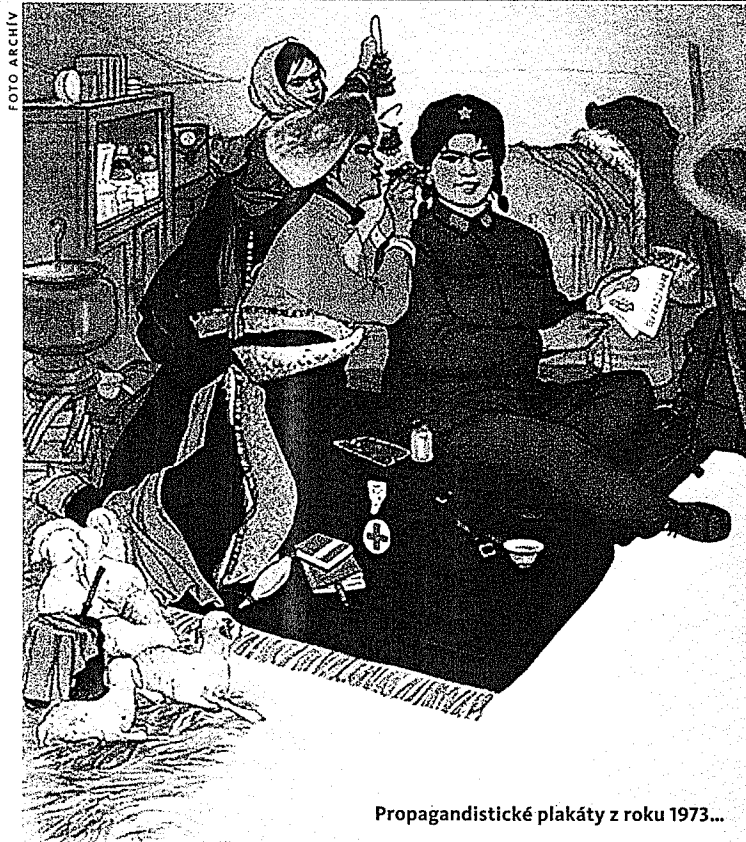
tech měli také k dispozici základní zdravotní pojištění, jež mělo být posléze rozšířeno. Kvalita zdravotní péče byla vysoká, jenže z ní profitovala pouze malá část Číňanů, neboť drtivá většina obyvatel žila stále na venkově. Chudí rolníci, kteří se dožívali v průměru pouze 35 až 40 let, o klinikách ve městech nevěděli.

Když Mao Ce-tung na konci občanské války převzal v roce 1949 moc v zemi, veškerá půda byla znárodněna a na venkově vznikla zemědělská družstva (každý dostal tolik jídla, na kolik procent splnil pracovní plán). Komunisté se zároveň pustili do reorganizace zdravotnictví. A právě dostupnost lékařské péče pro rolníky se stala jedním ze zásadních bodů programu komunistické strany, který v roce 1958 uveřejnil stranický časopis *Rudá vlajka*: „Zatímco několik desítek miliónů lidí vyčerpalo většinu rozpočtu na lékařskou péči, více než 500 miliónů lidí zůstává odkázáno pouze na lidové léčitelství. Je na čase to změnit.“

BOSÍ DOKTOŘI

Struktura čínského „západního“ zdravotnictví, jež vznikla podle sovětského modelu za Čankajškovy vlády, byla zrušena. „Tři roky studia medicíny musí stačit, čím déle leží člověk v knihách, tím je hloupější,“ prohlásil Mao. To se týkalo městských lékařů. Takzvaným bosým doktorům, tedy budoucím zdravotníkům, které si ze svého středu volila vesnická družstva, ale museli stačit ke studiu půlrok nebo i pouhé tři měsíce, obvykle během zimy, kdy nebyla práce na poli.

Během několika let bylo k dispozici 150 tisíc nových lékařů a 350 tisíc paramediků. Tedy půl miliónu zdravotníků, kteří měli pečovat o zdraví půl miliardy pacientů. Tito muži a ženy (v drtivé většině ovšem muži) museli mít střední školu, nebo alespoň šest tříd základní školy. Po studiu se vrátili zpět do rodné vsi a pracovali opět jako rolníci, ale jen na 50 procent úvazku. Po práci měli za úkol poskytovat základní zdravotnické služby lidem ve vsi. Byli vyškoleni v hygieně, první pomoci, porodnictví, aplikaci vakcín, podávání základních léků a, pro případ, že by nebyly po ruce léky, také v bylinkářství, tedy v užívání tradič-

Propagandistické plakáty z roku 1973...

... bosí doktorů, jejichž vzdělání zabralo pouhé tři měsíce, podle nich konali zázraky

ních receptur lidového léčitelství. Vyškolením bosých doktorů se Číně povedlo zavést plošné očkování a hygienická opatření a vymýtit tak některé infekční choroby, snížit dětskou úmrtnost a zvýšit celkový věk dožití obyvatel. Někteří bosí doktorů později vystudovali tradiční čínskou medicínu a získali licenci coby specialisté. Jiní dali přednost studiu západní medicíny a stali se i uznávanými lékaři a akademiky v některém z velkých čínských měst. Například profesor Čen Šu, čínský ministr zdravotnictví a předseda Čínské akademie

věd, začínal jako bosý doktor v provincii Ťiang-si.

MAOVA TRADIČNÍ MEDICÍNA

Léků však bylo – navzdory tomu, co hlásala čínská propaganda – zoufale málo a jejich dodávky závisely na dobrých vztazích se Sovětským svazem. Ty ale postupně ochladly, až se ocitly na bodu mrazu. Maova vláda nedokázala 150 tisíc nově vzniklých lékáren zásobit léky.

„Čínská tradiční medicína má tradici v řádu tisíců let a měla by

Ve skutečnosti se Mao uchýlil k tradiční čínské medicíně kvůli nedostatku doktorů vzdělaných v západní medicíně

být proto uchováвана a rozvíjena coby národní poklad,“ píše Mao Ce-tung už v roce 1954. Od nového „tradičně čínského“ zdravotnictví si nyní komunistická vláda slibovala finanční úspory i nezávislost na SSSR.

V roce 1955 byl v Pekingu založen Centrální institut čínské lidové medicíny. Také několik dalších ústavů bylo pověřeno, aby z různých tradičních medicínských metod vytvořily standardizovanou medicínu, která by byla také v lepším souladu s marxistickou materialistickou filozofií. Pověření lidé, zejména ti, kdo dokázali číst staré texty a přeložit je do moderní čínštiny, sbírali a zapisovali různé postupy a bylinné receptury z různých oblastí Číny. Zároveň bylo třeba vynechat z nového léčebného systému astrologii a démonologii, protože tyto nauky byly v přímém rozporu s vědeckým materialismem.

PROTOŽE TYTO STARÉ NAUKY BYLY V PŘÍMÉM ROZPORU S VĚDECKÝM MATERIALISMEM

FOTO PROFIMEDIA.CZ

Sám Mao přitom v tradiční čínské léčitelství nevěřil a nikdy se tímto způsobem neléčil. „Věřím, že je potřeba podporovat tradiční čínskou medicínu, ačkoli já sám v ni nevěřím. Neléčil jsem se tak a nikdy nebudu,“ svěřil se Mao jednomu ze svých osobních „západních“ lékařů jménem Li Či-sui. V knize *Soukromý život předsedy* tento lékař vzpomíná, jak byl zmatený při četbě textů, které nechal Mao upravit a přeložit do moderní čínštiny. Zejména teorie pěti elementů mu připadala nesmyslná. Předseda Mao odpověděl, že jemu rovněž. Přesto trval na tom, aby lékaři západní medicíny studovali tradiční texty a lidoví léčitelé se učili základy západní medicíny, protože měl v úmyslu sjednotit lidové léčitelství a západní medicínu v jednu „sjednocenou medicínu“. Celá padesátá léta na projektu čínští vědci a lékaři intenzivně pracovali. Ukázalo se však, že to není možné. Zá-

padní věda a tradiční čínská medicína byly v příliš velkém rozporu.

PŘÍRUČKA DOBÝVÁ SVĚT

Přesto se vybrané texty lidového léčitelství staly součástí nové publikace, nazvané *Příručka bosého lékaře*. „Je to takový praktický zdravotnický manuál, máte tam všechno, co může zdravotník na venkově potřebovat: Diagnostiku a základní postupy při běžných úrazech a onemocněních, hygienická opatření při infekčních chorobách a epidemiích, základy anatomie, fyziologie a porodnictví. Já si *Příručku bosého lékaře* koupila v Číně v roce 1979,“ říká Olga Lomová.

Zčásti se manuál zabýval také nejběžnějšími léčivými, jako jsou antibiotika, aspirin nebo antihelmintika (léky na odčervení). Kniha však zároveň počítá s tím, že běžné léky pravděpodobně k dostání nebudou, a tak předkládá oby-

alternativní nouzové řešení různé směsi z oblasti tradičního lidového léčitelství. Toto záložní řešení však rozhodně nebylo první volbou. Pokud se podařilo sehnat běžný lék, použil se.

Například doporučený postup při léčbě japonské encefalitidy (viróvé onemocnění, u kterého lze pouze mírnit příznaky) vypadal následovně: „Máte-li k dispozici léky proti horečce, křečím a otoku mozku, podejte je nitrožilně. Pokud nemáte běžné léky, použijte akupunkturu, bahenní zábaly, žabí extrakt a bylinné čaje.“

Příručka bosého lékaře byla přeložena do angličtiny a brzy se stala známou i v zahraničí. Ovšem ani ne tak pro svou „západní“ část, jako spis pro tu „tradiční“. Značná část obyvatelstva západních zemí, unavená křesťanstvím a „osvěcensko-židovskou“ vědou, pohlížela na události v Číně s nadšením. Komunismus se zdál být krásným

zřízením pro nový věk. Stejně tak se příznivcům hnutí New Age zdálo být darem z nebes tradiční čínská medicína.

Něco tak duchovního, filozofického, prastarého a neinvazivního se přesně hodilo do věku Vodnáře (chtělo by se říci s nadsázkou). Zkrátka: tradiční čínská medicína slavila – i díky mocné čínské propagandě – světový úspěch. Alespoň co do popularity. To, co bylo původně míněno jako nouzové řešení v krizové situaci, se stalo pro mnoho příznivců alternativních léčebných praktik biblí.

„Původní kniha vydaná v USA v anglickém překladu nakladatelstvím The Running Press roku 1977 nesla název *Příručka bosého lékaře: Americký překlad oficiálního čínského manuálu pro paramediky* a měla 960 stran. Pozdější vydání se již jmenovalo pouze *Příručka bosého lékaře: Stručný přehled tradiční čínské medicíny*. Zmizelo 600 stran „západní“ medicíny a zbyla jen část zabývající se praktikami lidového léčitelství,“ píše novinář Brian Dunning. „Pro export na Západ zůstalo jen to, co se hodilo čínské vládě k vykreslení obrazu tisíce let starého učení – tradiční čínské medicíny.“

ZÁZRAČNÁ, CELOSTNÍ, PROPAGANDISTICKÁ

Čínská propaganda ve věci tradiční čínské medicíny (tento název se vyskytl poprvé teprve v anglické verzi) jela na plně obrátky. V tisku se během 70. a 80. let objevovaly články s fotografiemi, na nichž čínští lékaři operují pacienta bez běžné anestezie, pouze za použití akupunktury.

„Je to nesmysl a lež, akupunktura se takto nikdy nepoužívala,“ říká Olga Lomová. Akupunktura sloužila i za kulturní revoluce pouze jako podpůrná pooperační léčba nebo pro tlumení chronické bolesti. Přesto si teď náměstek ministra zdravotnictví Roman Prymula od akupunktury slibuje zejména úspory za léky proti bolesti, jež by měly být nahrazeny zčásti nebo úplně jehličkami: „Líbí se mi, že tamní kliniky tradiční čínské medicíny mají i své vědecké pracoviště, které dělá výzkumy, studie a testy. Takže mají odzkoušeno a zdokumentováno, u kterých zákroků se dají jehličky použít úplně a kdy je vhodné třeba jen snížit dávky anestetik. Nepouštějí se

radiční medicína dnes chudé vesnici...

FOTO VCG / GETTY IMAGES

... a na čínské klinice

FOTO PROFIMEDIA.CZ

chujete, věří-li pacient, že je to v souladu s energetickými drahami. Je to totéž, jako když jste v minulosti řekli staré paní, kterou všechno bolelo, že dostane skvělý švýcarský lék. Bolest se zmírnila.“ Problém je v tom, když se pomocí tradiční čínské medicíny snažíte vyléčit infekční choroby, nádory nebo AIDS.

JEDOVATÉ BYLINY A VÝVAR Z TYGRA

Bez rizika nejsou ani „čisté přírodní“ bylinné směsi, kterých existují tisíce variant – každá směs se skládá až z dvaceti různých bylin. Není v lidských silách otestovat vzájemné interakce a nežádoucí účinky všech obsažených látek. Co však zjistit lze, jsou některé těžké kovy a nebezpečné rakovinotvorné látky, obsažené v takových směsích, pokud si někdo dá tu práci – japonské, americké, evropské a tchajwanské studie opakovaně potvrdily, že téměř polovina prodávaných léků tradiční čínské medicíny některé nebezpečné látky obsahuje.

Známe jsou případy selhání jater a ledvin, otoku mozku nebo smrti u pacientů, kteří se čínskými bylinami léčili. Bylinné směsi (konkrétně v nich obsažená karcinogenní bylina podražec) stojí rovněž za vysokým výskytem rakoviny močových cest v Asii. Kontrola při dovozu čínských preparátů, jež spadají do kategorie doplňků stravy, se přitom v Česku provádí pouze srovnáváním deklarovaného složení na obalu se seznamem zakázaných látek. Laboratorní testy se nedělají, dokud někdo nenahlásí například otravu a nedá Státní zemědělské a potravinářské inspekci konkrétní tip na nebezpečný přípravek.

Jiné je to s preparáty ze živočichů, které se k nám v podstatě nevozí, protože podle tradiční čínské medicíny potřebují Evropané spíše přípravky rostlinné, kdežto pro Asiaty jsou prospěšné i preparáty živočišné. Zato se z celého světa vozí do Číny množství živočišných produktů, často z chráněných druhů.

„Přes Česko se pro čínskou medicínu pašují nosorožčí rohy,“ říká Pavla Říhová z České inspekce životního prostředí. „Nacházíme i tygří kosti, jež se tudy pašují ze stejného důvodu. Máme také podezření, že se přímo na našem území

do něčeho jen tak zbrkle,“ svěřil se MF Dnes.

Hradecká nemocnice prý počítá s tím, že právě u snižování dávek anestezie či u jejího úplného vynechání se bude inspirovat zkušenostmi Číňanů. Na dotaz, jak na tom skutečně jsou se snižováním dávek anestetik nebo zda již operují pouze pod vlivem jehliček, zatím vedení nemocnice neodpovědělo.

Aby byla pro západní země atraktivnější, dostala tradiční čínská medicína do svého popisu atributy jako „celostní“, „přírodní“ a „preventivní“. Oproti západní medicíně, která léčí pouze symptomy a pouze výsek problému, jde prý čínská medicína do hloubky,

zabývá se celým tělem, a nejen tělem, ale i duchovním rozměrem, léčí celého člověka a chorobě předchází.

To je ovšem poněkud scestná představa. Děje v těle jsou natolik komplexní, že celostní obraz poskytně jen znalost chemie, fyziky, fyziologie, genetiky, mikrobiologie...

Není rovněž pravda, že by čínská medicína léčila příčinu nemoci a západní medicína jen symptomy. Často je tomu naopak. Čínská medicína nemůže stanovit diagnózu a odhalit závažnou chorobu, vyžadující okamžitou léčbu, protože vychází ze středověkých znalostí, moderní diagnózy nezná a neuznává například duševní choroby.

Léčba podle čínské medicíny navíc není individuální, ale je přesně stanovená. „Například léčba žloutenky dle západní medicíny se liší právě podle příčiny jejího vzniku: žloutenka může být způsobená ucpaním žlučových cest kamenem nebo nádorem, virovou infekcí (několika různými typy A–F) nebo rozpadem krve v důsledku některé z krevních chorob. Kdežto čínská tradiční medicína použije akupunkturu, jen zapíchá jehličky na jiná místa podle toho, zda je žloutenka způsobená „vlhkostí, která napadá slezinu, a horkem v žaludku, což vede k abnormální cirkulaci žluče“, jiná v případě, že jde o žloutenku typu jin, což je způsobeno tím, že „vlhko napadající slezinu a žaludek poškozují jejich transportní a transformační funkci“, a jiná, když jde o žloutenku typu jang, způsobenou tím, že „se vlhko vlivem horkosti vyparuje a rozšiřuje žluč“. Skutečně je odstraněna příčina nemoci? O tom lze s úspěchem pochybovat,“ píše MUDr. Jiří Heřt v knize *Alternativní medicína*.

„Faktem je, že například akupunktura skutečně funguje při léčbě lehčích chronických potíží a pomáhá mírnit bolest,“ říká mluvčí České lékařské komory MUDr. Michal Sojka. „Pravděpodobně jde o placebo efekt, což ale není nic špatného. Podle některých studií totiž akupunktura funguje bez ohledu na to, kam jehličky zapí-

POMÁHÁ MÍRNIŤ BOLEST, PRAVDĚPODOBĚNĚ JDE O PLACEBO EFEKT

chovají tygři, kteří potom skončí ve formě kostního vývaru v Číně.“

ČÍŇANÉ CHTĚJÍ ZÁPADNÍ MEDICÍNU

Zatímco západní země už mají euforii z čínské medicíny tak trochu za sebou, k nám přicházejí nové trendy s určitým zpožděním. A tak je nadšení z čínské medicíny možno přičíst na vrub jisté vlně New Age držící se jako tlaková níže nad českou kotlinou. Jak jinak si vysvětlit, že se chystáme do veřejného zdravotnictví implementovat systém založený na raně středověkých medicínských znalostech? Anebo že by to byla spíše kombinace apatie občanů a silného politického vlivu z Dálného východu?

I přední česká sinoložka Olga Lomová kroutí nad děním v Hradci Králové hlavou: „Nevím, o co přesně v projektu jde, co je cílem. Kdo jsou ti lidé, ti doktoři, které sem teď vozí? Čínští doktoři (léčitelé), a dobří, už v naší zemi působí dlouho, bez toho, že by je sem někdo vozil, a kdo chce, ten si k nim

může zajít. A odborníci na akupunkturu tu působí už od 50. let, například MUDr. Barešová se učila v Číně a vyškolila spoustu následovníků. Takže bych řekla, že tady jde především o politické zájmy jisté skupiny lidí.“

Stavba nové kliniky v areálu hradecké nemocnice by měla začít už letos. Klinika bude mít podle plánů deset ambulancí a lůžkové oddělení s kapacitou 26 lůžek. Tři z deseti lékařů (léčitelů) budou Češi, sedm „lékařů“ má dodat Čína, konkrétně univerzitní nemocnice Šu-kuang přidružená k Šanghajske univerzitě tradiční čínské medicíny. V prozatímním Centru tradiční medicíny působí v současné době dva z nich, **Kuan Sin a Čchen Tung-jü.**

Dokument o spolupráci podepsal nyní již bývalý ředitel hradecké nemocnice a současný náměstek ministra zdravotnictví Roman Prymula. Ze smlouvy vyplývá, že stavbu centra zaplatí společnost CEFC, ovšem náklady spojené s případnými ztrátami ponese

Mao sám uznával pouze západní medicínu

v prvních třech letech především hradecká nemocnice. Ze státních peněz tak budeme dotovat nejen platy sedmi „lékařů“ z Dálného východu, ale i ztráty spojené s provozem kliniky (ostatně samotné dosavadní Centrum tradiční medicíny není výdělečné).

A zatímco u nás čínská společnost CEFC velkoryse dotuje výstavbu možná ztrátového centra čínského léčitelství, a činí tak pravděpodobně z čistě propagan-

distických účelů, čínský velvyslanec žádá prezidenta České lékařské komory Milana Kubka, ab mu našel nějaké české lékaře západní medicíny, kteří by vycestovali do Číny.

„Číňané sami dávají přednost západní medicíně, pokud si ji teď mohou finančně dovolit,“ vysvětluje Olga Lomová. Podle odhadů tvoří dnes tradiční čínská medicína na pouze sedminu celkové čínské zdravotní péče.